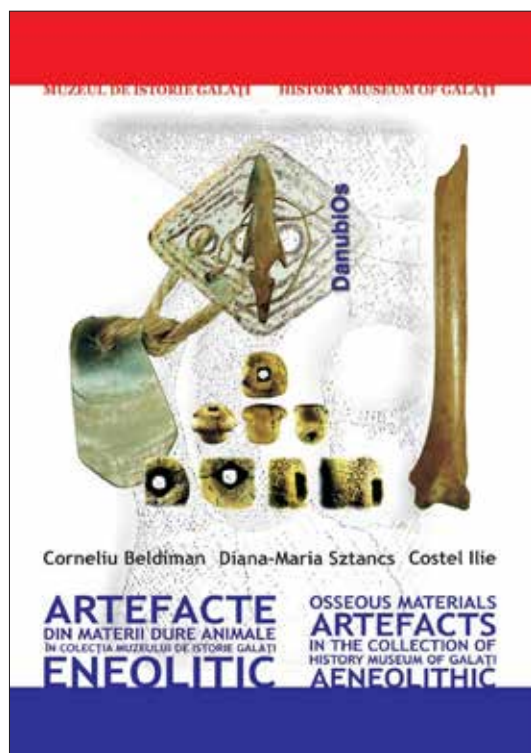

Artefacte din materii dure animale în colecția Muzeului de Istorie Galați: Eneolitic

Osseous Materials Artefacts in the collection of History Museum of Galați: Aeneolithic

CORNELIU BELDIMAN, DIANA-MARIA SZTANCS, COSTEL ILIE: *Artefacte din materii dure animale în colecția Muzeului de Istorie Galați: Eneolitic – Osseous Materials Artefacts in the collection of History Museum of Galați: Aeneolithic*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2012, (237 p., 155 p. text, 82 p. cu 210 planșe full color), ISBN 978-606-543-277-2

Lucrarea a apărut în cadrul proiectului cu titlul „Digitizarea patrimoniului cultural mobil al Muzeului de Istorie Galați. Colecția de artefacte eneolitice din materii dure animale”. Acesta a fost finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) și s-a derulat în perioada august-noiembrie 2012. Scopul proiectului a fost sistematizarea și prezentarea informațiilor cu privi-

re la una din categoriile de piese aflate în colecțiile muzeale din România. În cazul de față era vorba de artefacte confecționate din materii dure animale (MDA), datate cu epoca eneoliticului provenind din colecția Muzeului de Istorie Galați.

Cartea este publicată în limbile română și engleză și este structurată echilibrat în cinci părți distincte (*capitole*): *Digitizarea patrimoniului cultural mobil al Muzeului de Istorie Galați. Colecția de artefacte eneolitice din materii dure animale „DanubiOs”* (p. 9-11); *Situri eneolitice din sudul Moldovei* (p. 12-14); *Industria materiilor dure animale. Studiu, Importanță, Metodologie, Rezultate* (p. 15-18); *Industria materiilor dure animale în situri eneolitice din Moldova de Sud* (p. 19-22); *Catalogul artefactelor din materii dure animale* (p. 23-72). *The Project: Digitization of the Movable Cultural Heritage from the History Museum of Galați. Collection of Aeneolithic Osseous Materials Artefacts „DanubiOs”* (p. 73-75); *Aeneolithic Sites from Southern Moldavia* (p. 76-78); *Osseous Materials Artefacts. Study, Importance, Methodology, Results* (p. 79-82); *Aeneolithic Osseous Materials Artefacts Discovered in Sites from Southern Moldavia* (p. 83-86); *Catalogue of Osseous Materials Artefacts* (p. 87-147). La final, lucrarea este

însoțită de două capitole comune: *Bibliografie/Bibliography* (p.148-149), *Lista abrevierilor/Abbreviations* (p.150-151) și *Lista planșelor/List of Plates* (p.152-154) care cuprinde 210 planșe full color, *Planșe/Plates* (p. 155-237).

Capitolele sunt împărțite în 3-5 subcapitole, conform unor criterii ce țin de organizarea materialului și a informației despre acest proiect.

Volumul debutează cu prezentarea generală a proiectului „*DanubiOs*” și importanța acestui demers științific pentru cunoașterea unor categorii de artefacte preistorice din materii dure animale ale *Muzeului de Istorie Galați*. În introducere, sunt realizate descrieri privind: proiectul, echipa proiectului, obiectivele generale, activitățile, rezultatele și perspectivele, precum și faptul că este publicat un *Catalog* model și un Dvd cu un conținut interactiv, care exemplifică analiza unor artefacte cu un mare potențial informațional din punct de vedere științific (viață economică, schimburi, spiritualitate etc.).

În capitolul *Situri eneolitice din sudul Moldovei*, sunt prezentate cele patru situri în care au fost descoperite artefactele confecționate din MDA, descrise în *Catalog*. Sunt realizate descrieri generale privind poziționarea geografică a sitului, istoricul cercetărilor arheologice, scurtă descriere a complexelor descoperite, încadrarea culturală, precum și numărul de artefacte analizate din fiecare stațiune arheologică: Berești „*Dealul Băzanului*” – 24 de artefacte din MDA; Berești „*Dealul Bulgarului*” - 24 de artefacte din MDA; Stoicani „*Cetățuia*” – 17 artefacte din MDA și Suceveni „*Stoborăni*” - 68 de artefacte din MDA.

În capitolul *Industria materiilor dure animale. Studiu. Importanță. Metodologie. Rezultate*, este prezentat foarte clar și succint rolul pe care îl are studiul artefactelor din materii dure animale, istoricul cercetării pe plan internațional și național al acestui domeniu de specialitate, precum

și consemnarea celor mai reprezentative publicații, din acest domeniu, apărute în ultimii ani în România.

În al doilea subcapitol, sunt prezentate cele mai reprezentative descoperiri arheologice și artefactele din materii dure animale atestate în preistoria și protoistoria României, începând cu cele din Paleoliticul Superior (35.000-12.000 î. Hr.), Epipaleolitic (12.000-10.000 î. Hr.), Mezolitic (8.000-6.000 î. Hr.), Neolitic (6.000-3.500 î. Hr.) și continuând cu cele din perioada Epocii Metalelor, Epoca Bronzului și Epoca Fierului (3.500 î. Hr. - 106. d. Hr.).

În ultima parte a acestui capitol este realizat un studiu metodologic specific industriei materiilor dure animale, pornind de la etapa de alegere a materiei prime, tehnologia de fabricare, debitajul, fasonarea, finisarea și câteva informații cu privire la arheologia experimentală care oferă ipoteze legate de rolul funcțional al pieselor.

În analiza din capitolul *Industria materiilor dure animale în situri eneolitice din Moldova de Sud*, autorii se bazează pe o documentare amplă asupra artefactelor din MDA ca o componentă importantă a vieții culturale materiale și spirituale a diferitelor comunități preistorice. Lotul studiat cuprinde 240 de piese care fac parte integrantă din acest studiu sistematic al artefactelor din MDA, artefacte atribuite locuirilor eneolitice din sudul Moldovei. Cu această ocazie sunt menționate tipurile de piese rare și unicate atestate pentru prima oară în lista tipologică Beldiman 2007 (vârf pe fragment de omoplat, netezitor pe ulnă, netezitor pe segment de metapod, netezitor pe segment de radius și netezitor pe segment de femur), cinci tabele IMDA din sudul Moldovei (*situația generală, complexe, specii, elemente scheletice, tipuri*) și un grafic (IMDA din sudul Moldovei: *situri*).

Un spațiu important al publicației îl acordă autorii analizei obiectelor MDA descrise

în capitolul *Catalogul artefactelor din materii dure animale*. Sunt prezentate 187 de fișe ale artefactelor IMDA descoperite în cele patru situri din sudul Moldovei, două dintre acestea atribuite culturii *Cucuteni-Ariuşd*, faza A3, și două din perioada culturii *Stoicani-Aldeni*. Au fost elaborate sigle pentru siturile din care provin artefactele, apoi au fost elaborate fișe standard care au următoarea structură: *Categorie; Instituția deținătoare/Colecția; Număr de Inventar; Context; Apartenență culturală; Planșă; Materie primă; Stare de conservare; Descriere; Dimensiuni; Bibliografie și Autori fișă*.

Pentru a facilita accesul cercetătorilor străini la conținutul *Catalogului*, cartea este tradusă integral în limba engleză, beneficiind de o *Bibliografie* consistentă și de 210 planșe full color de o calitate grafică excepțională.

În lucrările de specialitate din România, apărute în ultima etapă a secolului al XX-lea, pentru artefactele din os, corn, dinți, cochilii de scoici și melci, au fost realizate descrieri generale de obiect, care s-au rezumat de cele mai multe ori la încadrarea

culturală, tipologică și câteva date tehnice. Studiul IMDA presupune clasificarea pieselor conform unor categorii bine stabilite. Această etapă a cercetării este denumită *încadrare tipologică*. Pentru România, lista tipologică a IMDA preistorice a fost elaborată de dr. Corneliu Beldiman (*Lista Tipologică Beldiman 2007*), unul dintre autorii acestui *Catalog*.

Experiența autorilor acestui *Catalog* care au analizat și fotografiat piesele IMDA din colecția *Muzeului de Istorie Galați*, oferă specialiștilor din muzee un model de urmat cu privire la digitizarea și clasificarea colecțiilor de artefacte preistorice confecționate din MDA.

Cu siguranță, acest *Catalog* constituie o nouă perspectivă asupra modului în care trebuie analizate și valorificate artefactele IMDA descoperite pe teritoriul României.

Dan-Lucian BUZEA

Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni,
Sfântu Gheorghe
buzealuci@yahoo.com